

Cuprins

MODEL DE ABORDARE A UNEI GRILE	XV
MODEL DE ABORDARE A UNEI SPEȚE	XIX
PARTEA I. GRILE	1
Titlul preliminar. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil (art. 1-28)	3
Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă (art. 1-4)	3
Capitolul II. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23)	4
Capitolul III. Aplicarea legii de procedură civilă (art. 24-28)	7
CARTEA I. DISPOZIȚII GENERALE (art. 29-191)	9
Titlul I. Acțiunea civilă (art. 29-40)	9
Titlul II. Participanții la procesul civil (art. 41-93)	16
Capitolul I. Judecătorul. Incompatibilitatea (art. 41-54)	16
Capitolul II. Părțile (art. 55-91)	24
<i>Secțiunea 1. Folosința și exercițiul drepturilor procedurale (art. 56-58)</i>	24
<i>Secțiunea a 2-a. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte (art. 59-60)</i>	25
<i>Secțiunea a 3-a. Alte persoane care pot lua parte la judecată (art. 61-79)</i>	26
§ 1. Intervenția voluntară (art. 61-67)	26
§ 2. Intervenția forțată (art. 68-79)	29
I. Chemarea în judecată a altei persoane (art. 68-71)	29
II. Chemarea în garanție (art. 72-74)	31
III. Arătarea titularului dreptului (art. 75-77)	34
IV. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane (art. 78-79)	35
<i>Secțiunea a 4-a. Reprezentarea părților în judecată (art. 80-89)</i>	36
<i>Secțiunea a 5-a. Asistența judiciară (art. 90-91)</i>	39
Capitolul III. Participarea Ministerului Public în procesul civil (art. 92-93)	39
Titlul III. Competența instanțelor judecătorești (art. 94-147)	41
Capitolul I. Competența materială (art. 94-106)	43
<i>Secțiunea 1. Competența după materie și valoare (art. 94-97)</i>	43
<i>Secțiunea a 2-a. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță (art. 98-106)</i>	46

Capitolul II. Competența teritorială (art. 107-121)	48
Capitolul III. Incidente procedurale privitoare la competența instanței (art. 129-147)	52
<i>Secțiunea 1. Necompetența și conflictele de competență (art. 129-137)</i>	53
<i>Secțiunea a 2-a. Litispendența și conexitatea (art. 138-139)</i>	57
<i>Secțiunea a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanței (art. 140-147)</i>	59
Titlul IV. Actele de procedură (art. 148-179)	61
Capitolul I. Citarea și comunicarea actelor de procedură (art. 153-173)	61
Capitolul II. Nulitatea actelor de procedură (art. 174-179)	68
Titlul V. Termenele procedurale (art. 180-186)	73
Titlul VI. Amenzi judiciare și despăgubiri (art. 187-191)	80
 CARTEA A II-A. PROCEDURA CONTENCIOASĂ (art. 192-526)	 82
Titlul I. Procedura în fața primei instanțe (art. 192-455)	82
Capitolul I. Sesizarea instanței de judecată (art. 192-210).	
Forma cererilor (art. 148-152)	82
Capitolul II. Judecata (art. 211-405)	87
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 211-236)</i>	87
<i>Secțiunea a 2-a. Cercetarea procesului (art. 237-388)</i>	88
Subsecțiunea 1. Dispoziții comune (art. 237-244)	88
Subsecțiunea a 2-a. Excepțiile procesuale (art. 245-248)	91
Subsecțiunea a 3-a. Probele (art. 249-365)	97
§ 1. Dispoziții generale (art. 249-264)	97
§ 2. Dovada cu înscrisuri (art. 265-308)	101
§ 3. Proba cu martori (art. 309-326)	106
§ 4. Prezumțiile (art. 327-329)	108
§ 5. Expertiza (art. 330-340)	109
§ 6. Mijloacele materiale de probă (art. 341-344)	110
§ 7. Cercetarea la fața locului (art. 345-347)	110
§ 8. Mărturisirea (art. 348-358)	110
§ 9. Asigurarea probelor (art. 359-365)	113
<i>Secțiunea a 3-a. Dezbaterea în fond a procesului (art. 389-394)</i>	114
<i>Secțiunea a 4-a. Deliberarea și pronunțarea hotărârii (art. 395-405)</i>	115
Capitolul III. Unele incidente procedurale (art. 406-423)	116
<i>Secțiunea 1. Renunțarea la judecată (art. 406-407)</i>	116
<i>Secțiunea a 2-a. Renunțarea la dreptul pretins (art. 408-410)</i>	118
<i>Secțiunea a 3-a. Suspendarea procesului (art. 411-415)</i>	119

<i>Secțiunea a 4-a. Perimarea cererii (art. 416-423)</i>	123
Capitolul IV. Hotărârile judecătorești (art. 424-455)	125
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 424-435)</i>	125
§ 1. Denumirea, întocmirea și comunicarea hotărârii (art. 424-428)	125
§ 2. Efectele hotărârii judecătorești (art. 429-435)	127
<i>Secțiunea a 2-a. Hotărârile date în baza recunoașterii pretențiilor (art. 436-437)</i>	128
<i>Secțiunea a 3-a. Hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților (art. 438-441)</i>	129
<i>Secțiunea a 4-a. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii (art. 442-447)</i>	130
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea provizorie (art. 448-450)</i>	132
<i>Secțiunea a 6-a. Cheltuielile de judecată (art. 451-455)</i>	133
Titlul II. Căile de atac (art. 456-513)	136
Capitolul I. Dispoziții generale (art. 456-465)	136
Capitolul II. Apelul (art. 466-482)	138
Capitolul III. Căile extraordinare de atac (art. 483-513)	144
<i>Secțiunea 1. Recursul (art. 483-502)</i>	144
<i>Secțiunea a 2-a. Contestația în anulare (art. 503-508)</i>	148
<i>Secțiunea a 3-a. Revizuirea (art. 509-513)</i>	154
CARTEA A III-A. PROCEDURA NECONTENCIOASĂ JUDICIARĂ (art. 527-540)	163
CARTEA A IV-A. DESPRE EXECUTAREA SILITĂ (art. 622-914)	166
Titlul I. Dispoziții generale (art. 622-726)	166
CARTEA A V-A. PROCEDURI SPECIALE (art. 915-1064)	176
Titlul I. Procedura divorțului (art. 915-935)	176
Titlul II. Măsurile asigurătorii și provizorii (art. 952-979)	179
Capitolul I. Sechestrul asigurător (art. 952-969)	179
Capitolul II. Poprirea asigurătorie (art. 970-971)	180
Capitolul III. Sechestrul judiciar (art. 972-977)	181
Titlul III. Procedura partajului judiciar (art. 980-996)	183
Titlul IV. Procedura ordonanței președințiale (art. 997-1002)	185
Titlul V. Procedura ordonanței de plată (art. 1014-1025)	187
Titlul VI. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă (art. 1026-1033)	189
Titlul VII. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept (art. 1034-1049)	191

PARTEA A II-A. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII	193
Titlul preliminar. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil (art. 1-28)	195
Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă (art. 1-4)	195
Capitolul II. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23)	197
Capitolul III. Aplicarea legii de procedură civilă (art. 24-28)	207
CARTEA I. DISPOZIȚII GENERALE (art. 29-191)	209
Titlul I. Acțiunea civilă (art. 29-40)	209
Titlul II. Participanții la procesul civil (art. 41-93)	222
Capitolul I. Judecătorul. Incompatibilitatea (art. 41-54)	222
Capitolul II. Părțile (art. 55-91)	234
<i>Secțiunea 1. Folosința și exercițiul drepturilor procedurale (art. 56-58)</i>	234
<i>Secțiunea a 2-a. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte (art. 59-60)</i>	235
<i>Secțiunea a 3-a. Alte persoane care pot lua parte la judecată (art. 61-79)</i>	238
§ 1. Intervenția voluntară (art. 61-67)	238
§ 2. Intervenția forțată (art. 68-79)	243
I. Chemarea în judecată a altei persoane (art. 68-71)	243
II. Chemarea în garanție (art. 72-74)	245
III. Arătarea titularului dreptului (art. 75-77)	249
IV. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane (art. 78-79)	251
<i>Secțiunea a 4-a. Reprezentarea părților în judecată (art. 80-89)</i>	252
<i>Secțiunea a 5-a. Asistența judiciară (art. 90-91)</i>	257
Capitolul III. Participarea Ministerului Public în procesul civil (art. 92-93)	257
Titlul III. Competența instanțelor judecătorești (art. 94-147)	260
Capitolul I. Competența materială (art. 94-106)	262
<i>Secțiunea 1. Competența după materie și valoare (art. 94-97)</i>	262
<i>Secțiunea a 2-a. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță (art. 98-106)</i>	267
Capitolul II. Competența teritorială (art. 107-121)	270
Capitolul III. Incidente procedurale privitoare la competența instanței (art. 129-147)	278
<i>Secțiunea 1. Necompetența și conflictele de competență (art. 129-137)</i>	281
<i>Secțiunea a 2-a. Litispendența și conexitatea (art. 138-139)</i>	286

<i>Secțiunea a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanței</i> <i>(art. 140-147)</i>	290
Titlul IV. Actele de procedură (art. 148-179)	293
Capitolul I. Citarea și comunicarea actelor de procedură <i>(art. 153-173)</i>	293
Capitolul II. Nulitatea actelor de procedură (art. 174-179)	305
Titlul V. Termenele procedurale (art. 180-186)	321
Titlul VI. Amenzi judiciare și despăgubiri (art. 187-191)	341
CARTEA A II-A. PROCEDURA CONTENCIOASĂ (art. 192-526)	345
Titlul I. Procedura în fața primei instanțe (art. 192-455)	345
Capitolul I. Sesizarea instanței de judecată (art. 192-210).	
Forma cererilor (art. 148-152)	345
Capitolul II. Judecata (art. 211-405)	354
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 211-236)</i>	354
<i>Secțiunea a 2-a. Cercetarea procesului (art. 237-388)</i>	357
Subsecțiunea 1. Dispoziții comune (art. 237-244)	357
Subsecțiunea a 2-a. Excepțiile procesuale (art. 245-248)	363
Subsecțiunea a 3-a. Probele (art. 249-365)	377
§ 1. Dispoziții generale (art. 249-264)	377
§ 2. Dovada cu înscrisuri (art. 265-308)	381
§ 3. Proba cu martori (art. 309-326)	387
§ 4. Presumțiile (art. 327-329)	391
§ 5. Expertiza (art. 330-340)	391
§ 6. Mijloacele materiale de probă (art. 341-344)	393
§ 7. Cercetarea la fața locului (art. 345-347)	393
§ 8. Mărturisirea (art. 348-358)	394
§ 9. Asigurarea probelor (art. 359-365)	398
<i>Secțiunea a 3-a. Dezbaterea în fond a procesului (art. 389-394)</i>	399
<i>Secțiunea a 4-a. Deliberarea și pronunțarea hotărârii</i> <i>(art. 395-405)</i>	400
Capitolul III. Unele incidente procedurale (art. 406-423)	403
<i>Secțiunea 1. Renunțarea la judecată (art. 406-407)</i>	403
<i>Secțiunea a 2-a. Renunțarea la dreptul pretins (art. 408-410)</i>	405
<i>Secțiunea a 3-a. Suspendarea procesului (art. 411-415)</i>	408
<i>Secțiunea a 4-a. Perimarea cererii (art. 416-423)</i>	415
Capitolul IV. Hotărârile judecătorești (art. 424-455)	420
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 424-435)</i>	420
§ 1. Denumirea, întocmirea și comunicarea hotărârii (art. 424-428)	420
§ 2. Efectele hotărârii judecătorești (art. 429-435)	423
<i>Secțiunea a 2-a. Hotărârile date în baza recunoașterii</i> <i>pretențiilor (art. 436-437)</i>	427

<i>Secțiunea a 3-a. Hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților (art. 438-441)</i>	428
<i>Secțiunea a 4-a. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii (art. 442-447)</i>	429
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea provizorie (art. 448-450)</i>	434
<i>Secțiunea a 6-a. Cheltuielile de judecată (art. 451-455)</i>	436
Titlul II. Căile de atac (art. 456-513)	440
Capitolul I. Dispoziții generale (art. 456-465)	440
Capitolul II. Apelul (art. 466-482)	442
Capitolul III. Căile extraordinare de atac (art. 483-513)	451
<i>Secțiunea 1. Recursul (art. 483-502)</i>	451
<i>Secțiunea a 2-a. Contestația în anulare (art. 503-508)</i>	458
<i>Secțiunea a 3-a. Revizuirea (art. 509-513)</i>	471
CARTEA A III-A. PROCEDURA NECONTENCIOASĂ JUDICIARĂ (art. 527-540)	494
CARTEA A IV-A. DESPRE EXECUTAREA SILITĂ (art. 622-914)	498
Titlul I. Dispoziții generale (art. 622-726)	498
CARTEA A V-A. PROCEDURI SPECIALE (art. 915-1064)	510
Titlul I. Procedura divorțului (art. 915-935)	510
Titlul II. Măsurile asigurătorii și provizorii (art. 952-979)	514
Capitolul I. Sechestrul asigurător (art. 952-969)	514
Capitolul II. Poprirea asigurătorie (art. 970-971)	515
Capitolul III. Sechestrul judiciar (art. 972-977)	515
Titlul III. Procedura partajului judiciar (art. 980-996)	518
Titlul IV. Procedura ordonanței președințiale (art. 997-1002)	520
Titlul V. Procedura ordonanței de plată (art. 1014-1025)	525
Titlul VI. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă (art. 1026-1033)	527
Titlul VII. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept (art. 1034-1049)	528
PARTEA A III-A. SPEȚE	531
I. Spețe cu variante de răspuns	533
II. Spețe cu întrebări sintetice	542
III. Răspunsuri și indicații de rezolvare a spețelor	559
▶ Răspunsuri la spețele cu variante de răspuns	559
▶ Indicații de rezolvare a spețelor cu întrebări sintetice	561

Serena Evda Militaru

Judecător la Curtea de Apel București

Ionuț Militaru

Judecător la Curtea de Apel București

Teste-grilă de drept procesual civil

– cu explicații ale variantelor de răspuns –

Examen de licență, admitere în profesie,
definitivat sau promovare

Ediția a 4-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2019

Model de abordare a unei grile

Grilele sunt realizate în sistem semi-deschis: trei variante, cel puțin un răspuns corect, maxim două răspunsuri corecte.

Se aplică legislația în vigoare la data de 1 iulie 2019.

Enunțul (cerința) grilei, premisa de la care se pornește analiza

Variantele de răspuns, care trebuie unite cu cerința pentru a forma împreună o structură logică și corectă din punct de vedere al problemei de fapt și de drept analizate.

1. Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța:

- A. a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât;
- B. nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență;
- C. a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.

Afirmație corectă

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.

Acolo unde este cazul, se poate verifica sursa grilei sau a ideii de la care grila a fost concepută de autori.

Verificarea textului de lege

Argumente privind varianta corectă

Argumente privind varianta greșită

Explicații ale variantelor de răspuns:

1. A.

[Sursă: Concurs de admitere INM – 25 august 2011]
Potrivit art. 509 alin. (1) pct. 1 NCPC, revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut [*extra petita*] sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut [*minus petita*] ori s-a dat mai mult decât s-a cerut [*plus petita*].

Constituie caz de *extra petita* atunci când instanța se pronunță asupra unor lucruri care nu s-au cerut, acordând *altceva* decât s-a cerut, cum este cazul din **varianta corectă A.**, când instanța, *nesocotind principiul disponibilității* [art. 9 alin. (2), art. 22 alin. (6) și art. 397 alin. (1) NCPC], care guvernează procesul civil, a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât. Instanța trebuia să se pronunțe asupra cererii reclamantului așa cum a fost formulată, admitând-o, dacă reținea că este întemeiată, sau respingând-o, dacă cererea era neîntemeiată, iar nu să se pronunțe asupra unei cereri pe care reclamantul nu a formulat-o, chiar dacă aprecia că, în concret, ar fi fost „preferabil” sau mai potrivit cu interesele sale ca reclamantul să fi formulat o altă acțiune.

Constituie caz de *minus petita* situația în care instanța omite să se pronunțe asupra unei cereri formulate de părți. Cu toate acestea, nu trebuie confundată omisiunea instanței de a se pronunța asupra unui capăt de cerere cu respingerea, totală sau parțială, a unei cereri. În cazul în care „a admis în parte acțiunea formulată”, cum rezultă din **varianta C.**, înseamnă că instanța s-a pronunțat în sensul respingerii pretențiilor ce exced părții admise. Instanța are obligația doar să se „pronunțe” asupra capătului de cerere formulat, fie în sensul admiterii, fie în sensul respingerii, iar partea nu are acces la calea extraordinară a revizuirii întemeiată pe motivul prevăzut de pct. 1 numai pentru că este nemulțumită de soluția primită.

Este adevărat că prima parte a **variantei C.** are o exprimare aparent înșelătoare, în sensul că instanța „a acordat mai puțin decât s-a cerut”. Este important ca enunțul și variantele de răspuns să fie citite până la capăt, iar nu fragmentar, reținându-se înțelesul care

rezultă din întregul lor conținut. Nici împrejurarea că instanța a omis să se pronunțe asupra excepției de neкомпetență nu reprezintă un veritabil caz de *minus petita*. Pentru a fi incident acest motiv de revizuire, în oricare dintre formele sale, *extra, plus sau minus* trebuie să privească *petitul (obiectul) cererilor formulate de părți*, indiferent de caracterul lor principal, incidental, adițional sau accesoriu, iar *nu apărările* formulate de părți pe parcursul soluționării cauzei sub forma excepțiilor invocate sau a probelor solicitate. Nepronunțarea asupra excepției de neкомпetență reprezintă o greșeală de judecată care poate fi îndreptată prin alte mijloace procesuale. Prin urmare, și **varianta B.** este eronată.

A se vedea G. BOROI (coord.), *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art. 456-1134, vol. II*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 194; V.M. CIOBANU, M. NICOLAE (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat. Art. 1-526, vol. I*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 1410-1412; M. TĂBÂRCĂ, *Drept procesual civil. Teoria generală, vol. I*, ed. a 2-a, Ed. Solomon, București, 2017, p. 81.

Consultarea
doctrinei de
specialitate

SUGESTIE:
Evidențiați acești
marcatori în grila
pe care o analizați,
prin subliniere,
încercuire etc.

Marcatori ce influențează raționamentul logic:

✓ **Adverbe de negație („nu”)** – când adverbul este folosit atât în enunț, cât și în variantele de răspuns, negațiile se anulează reciproc (dubla negație înseamnă afirmație);

✓ **Adverbe de restricție („numai”, „decât”, „doar”)** – indică exclusivitatea, limitând cazurile vizate de enunț sau de varianta de răspuns, cu ignorarea altor cazuri, posibil chiar dintre cele menționate în celelalte variante de răspuns;

✓ **Adverbe de frecvență („întotdeauna”, „oricând”)** – marchează constanța, uniformitatea, fără a mai permite excepția;

✓ **Locuțiuni adverbiale de frecvență („în toate cazurile”, „în toate ipotezele”, „în orice situație”)** – marchează constanța, uniformitatea, iar răspunsul capătă un sens exhaustiv și, în această formulare, exclude posibilitatea existenței unei excepții;

SUGESTIE:
Analizați cu atenție
efectul acestora
asupra propoziției
sau frazei

✓ **Locuțiuni adverbiale de mod („în principiu”, „de regulă”)** – sunt folosite pentru a marca generalitatea răspunsului, indicând că este posibil să existe o excepție (contrar adverbilor sau locuțiunilor adverbiale care conferă un sens exhaustiv răspunsului); folosirea acestui marcator face ca răspunsul să fie greșit când conține o excepție (corectă privită individual), dar transformată în regulă;

✓ **Locuțiuni adverbiale de comparație („spre deosebire de”)** – introduce o comparație între două categorii, iar varianta de răspuns corectă trebuie să cuprindă o trăsătură specifică celei de-a doua categorii, însă nu și primeia (dacă trăsătura din varianta de răspuns este comună ambelor categorii, ea este greșită; totodată, ea este greșită și dacă trăsătura nu este specifică niciuneia dintre cele două categorii sau dacă este specifică numai primeia);

✓ **Pronume nehotărâte („orice”, „oricare”)** – conferă răspunsului un caracter absolut, fără excepție;

✓ **Conjunții copulative („și”, „nici”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte cumulativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții disjunctive („sau”, „ori”, „fie”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte alternativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții sau locuțiuni subordonatoare („dacă”, „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă”, „din cauză că”)** – raportul de subordonare se stabilește între o propoziție principală (regentă) și o subordonată, care constituie o justificare a celei dintâi.

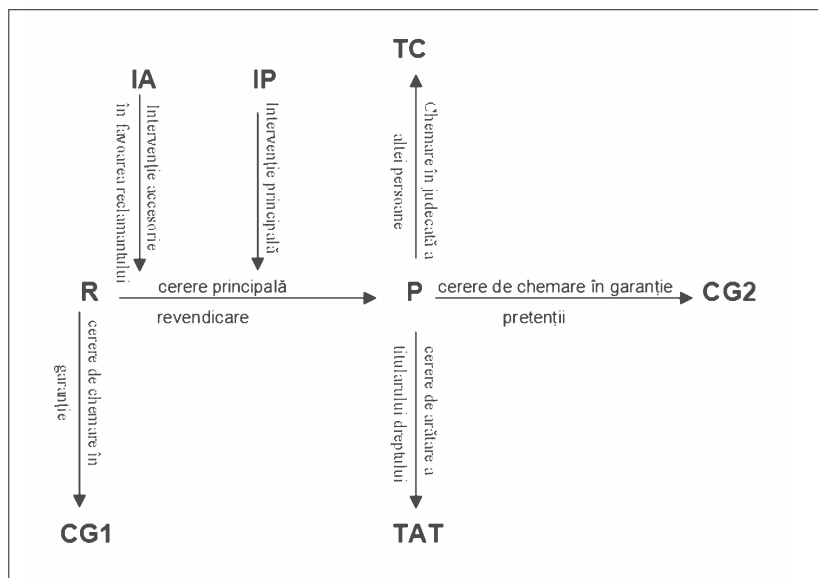
Model de abordare a unei spețe

Cu titlu de noutate pentru această ediție, spețele prezentate au un grad variat de dificultate și sunt însoțite de **scurte indicații pentru soluționare**, fiind concepute pentru a ajuta la dezvoltarea simțului practic sau critic, precum și a capacității de sinteză și de expunere a argumentelor în susținerea sau în combaterea unei soluții.

Titlul fiecărei spețe cuprinde referiri la tematica vizată, cuvintele-cheie sintetizând problema de drept asupra căreia trebuie manifestată o atenție deosebită.

Înainte de a lectura **cuprinsul speței**, este preferabil a se arunca o privire asupra **întrebărilor**, astfel încât prin parcurgerea acestora să se identifice cât mai multe detalii necesare unui răspuns corect și cât mai bine argumentat.

Primul pas în abordarea speței constă în **identificarea elementelor acțiunii civile**: părți, obiect și cauză. Dacă **situația de fapt** este foarte complicată, cu un cadru procesual complex, este recomandabil a se realiza o **schită** a fiecărui segment procesual (cererea principală, cereri incidentale etc., cu specificarea părților), precum în exemplul din figura următoare.

În cazul în care s-au acordat mai multe termene de judecată sau au existat mai multe momente procesuale în funcție de care trebuie îndeplinite actele de

procedură, se vor evidenția în cuprinsul speței sau separat, într-un „**desfășurător**” al întregului parcurs procesual.

22.05.2019	–	Termenul pentru depunerea întâmpinării	
24.05.2019	–	Depunerea întâmpinării	=> Decădere
29.05.2019	–	Primul termen de judecată – Excepția necompetenței teritoriale relative	=> Decădere
03.06.2019	–	Data depunerii cererii reconvenționale etc.	=> Decădere

Atunci când se solicită **identificarea neregularităților procedurale**, trebuie lecturat cu atenție fiecare paragraf, fiecare cuvânt sau semn de punctuație care ar putea schimba sensul frazei, iar analiza nu se limitează la datele cuprinse în speță, unele nereguli putând consta tocmai în omisiuni ale instanței de judecată, ceea ce presupune indicarea unor date care *nu* se regăsesc în speță.

Dacă a fost descoperită o neregularitate procedurală, indicarea ei nu este suficientă pentru a presupune că nu mai trebuie indicate alte neregularități, subsecvente, rezultate din cea dintâi.

Întrebările de teorie trebuie să primească un răspuns complet, prin raportare la dispozițiile legale și la doctrina de specialitate, fiind numai ocazionate de problema de drept din speță, și nu limitate la aceasta.

Trebuie verificat ca **soluția instanței** să privească elementele acțiunii și raporturile procesuale create prin fiecare tip de cerere. Spre exemplu, cauza acțiunii nu poate fi modificată de instanța de judecată (nulitatea unui act juridic civil pentru lipsa totală a consimțământului înlocuită cu lipsa discernământului), cererea de chemare în garanție formulată de pârât nu poate avea ca efect stabilirea unor drepturi ale reclamantului direct împotriva chematului în garanție etc.

Motivarea soluției instanței presupune cunoașterea și expunerea unor elemente de drept substanțial, nu numai a celor din materia dreptului procesual civil.

CARTEA I. DISPOZIȚII GENERALE (ART. 29-191)

TITLUL I. ACȚIUNEA CIVILĂ (ART. 29-40)

42. B.

Varianta A. este, pe de o parte, incompletă, dar și greșită, deoarece calificarea juridică privește numai temeiul de drept, neacoperind și fundamentul raportului litigios sau scopul urmărit de cel care exercită acțiunea civilă.

Varianta C. este greșită, pentru că face referire la elemente ale cererii de chemare în judecată (cuprinsul cererii), iar nu ale acțiunii civile, ca ansamblu de mijloace procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces.

43. B.

A se vedea art. 32 NCPC.

44. C.

A se vedea art. 32 NCPC. Părțile, obiectul și cauza sunt *elemente* ale acțiunii civile. **Varianta B.** este greșită, deoarece este incompletă, iar grila cuprinde și o variantă completă (**varianta C.**), caz în care nu vor fi marcate împreună, deoarece nu se completează reciproc, ci se va marca numai cea care se potrivește integral enunțului, ce face referire la (toate) condițiile generale.

45. C.

Varianta A. contravine prevederilor art. 32 alin. (2) NCPC.

Varianta B. este greșită, deoarece condițiile generale de exercitare a acțiunii civile se verifică și în cazul în care aceasta este exercitată de Ministerul Public.

Varianta C. este corectă, deoarece alin. (1) al aceluiași articol prevede că toate condițiile generale trebuie întrunite pentru ca o cerere să poată fi „formulată și susținută”.

46. A.

A se vedea art. 412 alin. (2) NCPC, cu trimitere la alin. (1) pct. 1, din care rezultă că decesul uneia dintre părți, deși este un caz de suspendare de drept a judecății, nu împiedică pronunțarea hotărârii, dacă a survenit după închiderea dezbaterilor.

Varianta C. este greșită, deoarece obiectul acțiunii este un element distinct de părțile acțiunii, iar din punct de vedere al condițiilor generale de exercitare a acțiunii civile, decesul unei persoane poate fi analizat numai sub aspectul capacității procesuale de folosință.

47. B.

A se vedea sancțiunea expres prevăzută de art. 56 alin. (3) NCPC. Fiind lovite de nulitate absolută, actele de procedură nu vor profita succesorilor în drepturi, neputând produce efecte juridice.

48. A.

A se vedea art. 56 alin. (2) NCPC. Textul nu distinge după calitatea în care asociațiile, societățile sau alte entități fără personalitate juridică „pot sta în judecată” și nici nu stabilește condiția de a avea organe de conducere proprii, fiind o modificare importantă față de reglementarea anterioară a Codului de procedură civilă din 1865 [art. 41 alin. (2)]. Singura condiție impusă este ca ele să fie constituite potrivit legii, aceasta figurând în enunțul grilei.

49. A.; C.

A se vedea art. 58 alin. (1) NCPC. Numirea curatorului special nu se poate face din oficiu, deoarece, pentru ipoteza din enunț, textul menționat prevede expres: „(...) la cererea părții interesate (...)”. Interpretând *per a contrario* textul, dacă nu este urgență, instanța nu poate numi un curator special, ci va acorda un termen pentru desemnarea reprezentantului sau a ocrotitorului legal, care poate confirma actele de procedură, conform art. 57 alin. (4) și (5) NCPC. Potrivit art. 80 alin. (4) NCPC, când legea prevede sau când circumstanțele cauzei o impun pentru a se asigura dreptul la un proces echitabil, judecătorul poate numi pentru oricare parte din proces un reprezentant în condițiile art. 58 alin. (3), arătând în încheiere limitele și durata reprezentării. Or, din enunțul grilei nu rezultă nicio circumstanță specială care să necesite desemnarea unui curator special, instanța putând aprecia oportună desemnarea, pe cale separată (judiciară sau administrativă), a reprezentantului sau a ocrotitorului legal, potrivit procedurilor speciale aplicabile.

50. B.; C.

A se vedea art. 58 alin. (1) și (2) NCPC. **Varianta A.** este greșită, deoarece indică drept parte în conflictul de interese un reprezentant convențional, și nu unul legal.

Varianta C. este corectă, deoarece revocarea unei donații are ca efect diminuarea patrimoniului minorului (în varianta de răspuns, o persoană cu capacitate de exercițiu restrânsă), prin întoarcerea bunului în patrimoniul ocrotitorului său legal, caz clasic de conflict de interese. Numirea curatorului special este obligatorie, față de modul imperativ de redactare a textului: „(...) instanța va numi un curator special (...)”.

51. A.; C.

A se vedea art. 58 alin. (3) NCPC, din care rezultă regula numirii curatorului special de către instanța care judecă procesul.

Varianta B. este greșită, deoarece nu poate fi desemnat un consilier juridic, ci numai un avocat.

Varianta C. preia formularea din teza finală a aceluiași alineat, cu precizarea necesară că „*toate* drepturile și obligațiile prevăzute de lege” se vor înțelege numai în limitele procesului. Curatorul special nu devine reprezentant legal al minorului, ci este un reprezentant judiciar (a nu se confunda cu instituția curatelei prevăzute de art. 150, art. 178 și urm. NCC), astfel că nu poate încheia în numele minorului acte juridice civile care exced intereselor procesuale.

52. A.

A se vedea art. 58 alin. (4) NCP. **Varianta C.** este greșită, deoarece situația materială a părții reprezentate nu poate constitui criteriu de stabilire a remunerației.

53. B.

A se vedea art. 57 NCP privind capacitatea procesuală de exercițiu. Regula în materie este că partea își poate exercita drepturile procedurale în nume propriu dacă are capacitate deplină de exercițiu. Cu toate acestea, actele îndeplinite anterior de ocrotitorul legal îi sunt opozabile, cel interesat neputând solicita refacerea lor decât în condițiile art. 178 NCP. Astfel, deși minorul care dobândește capacitate deplină de exercițiu pe parcursul procesului poate invoca nulitatea absolută în orice stare a pricinii, chiar dacă neregularitatea a fost cauzată prin propria faptă (sau prin fapta ocrotitorului său legal), o astfel de opțiune nu există în cazul nulității relative.

Varianta A. este greșită, așadar, deoarece este formulată cu titlu de regulă, înțelegându-se că partea în cauză poate opta pentru refacerea actelor de procedură, indiferent dacă ele sunt afectate de o neregularitate procedurală și fără a distinge, în cazul unei eventuale neregularități, în funcție de interesul public sau privat ocrotit de norma juridică.

Varianta C. este greșită, deoarece curatorul special poate fi numit de instanță numai în condițiile limitative ale art. 58 NCP.

54. C.

A se vedea art. 40 alin. (1) și art. 57 alin. (4) NCP. Textele citate cuprind sancțiuni exprese, astfel că actele nu pot fi considerate valabile după cum îi profită sau nu celui care nu are exercițiul drepturilor procedurale. Obligația instanței de a acorda un termen pentru confirmarea acestor acte de procedură este prevăzută de alin. (5) al art. 57 NCP.

55. C.

Potrivit art. 1400 NCC, condiția este suspensivă atunci când de îndeplinirea sa depinde eficacitatea obligației, astfel că acțiunea în realizarea unui drept de creanță afectat de o astfel de condiție este prematură. Nu este îndeplinită, așadar, cerința dreptului subiectiv civil de a fi actual, care se analizează în cadrul condiției generale de exercitare a acțiunii constând în *afirmarea unei pretenții*, și nu a celei constând în justificarea unui interes. Modalitatea actului juridic civil nu face ca dreptul subiectiv pretins de reclamant să nu existe (caz în care acțiunea civilă ar fi nefondată), ci determină respingerea acțiunii pe calea unei excepții de fond, absolute și peremptorii, cea a prematurității. În acest caz, reclamantul poate reitera cererea de chemare în judecată în momentul în care dreptul său devine actual prin îndeplinirea condiției suspensive, neputându-i-se opune excepția autorității de lucru judecat.

Pentru opinia potrivit căreia cerința ca dreptul să fie actual (căreia îi corespunde excepția prematurității) se verifică dacă dreptul este afectat atât de un termen suspensiv, cât și de o condiție suspensivă, a se vedea E. HEROVANU, *Principiile procedurii judiciare*, vol. I, București, 1932, p. 150, *apud* V.M. CIOBANU, G. BOROI, *Drept procesual civil. Curs selectiv. Teste grilă*, ed. a II-a, Ed. All Beck, București,

2003, p. 3, precum și V.M. CIOBANU, M. NICOLAE (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat. Art. 1-526*, vol. I, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 150 și urm. Pentru opinia contrară, în sensul respingerii cererii ca neîntemeiată, a se vedea D.N. THEOHARI, în G. BOROI (coord.), *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, Art. 1-455*, vol. I, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 102-103.

56. A.

În conformitate cu prevederile art. 35 NCPC, cererea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege. Or, dacă dreptul este afectat de un termen suspensiv, până la împlinirea lui este amânată scadența obligației [art. 1412 alin. (1) NCC], ceea ce înseamnă că titularul său nu are la dispoziție o acțiune în realizare, prin care să obțină obligarea pârâtului la respectarea dreptului, dar poate justifica interesul pentru obținerea unei hotărâri prin care să se constate existența dreptului său.

57. B.

În conformitate cu prevederile art. 35 NCPC, cererea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege. Dacă dreptul este afectat de un termen extinctiv, la împlinirea lui, obligația se stinge [art. 1412 alin. (2) NCC], ceea ce înseamnă că înainte de termen titularul are la dispoziție o acțiune în realizare, prin care să obțină obligarea pârâtului la respectarea dreptului. Așa fiind, acțiunea în constatarea existenței dreptului său este inadmisibilă.

Varianta C. ar fi fost corectă dacă în enunț s-ar fi precizat faptul că termenul extinctiv s-a împlinit, și nu doar că *afectează* dreptul de creanță. Sancțiunea specifică este inadmisibilitatea, și nu prematuritatea, deoarece este îndeplinită cerința dreptului subiectiv civil de a fi actual, dar nu este corectă (admisibilă) calea procesuală aleasă.

58. A.

A se vedea art. 34 alin. (1) și (3) NCPC.

Varianta B. este greșită, deoarece numai cererea se poate face înainte de împlinirea termenului, nu și executarea obligației de predare, chiar și în ipoteza preîntâmpinării unei pagube. În plus, paguba trebuie să fie una însemnată.

Varianta C. contravine alin. (2) al aceluiași articol, care permite formularea înainte de termen a unei cereri de chemare în judecată având ca obiect executarea unei obligații de întreținere sau a altei prestații periodice, însă numai dacă *executarea se va face la termen*. Ca atare, **varianta de răspuns C.** este greșită, deoarece face referire la executarea înainte de termen.

59. C.

Prematuritatea reprezintă o formă de încălcare a condiției generale de exercitare a acțiunii civile a formulării unei pretenții (sub aspectul cerinței de a fi născute și actuale), astfel că reprezintă o excepție *de fond*. Întrucât se încalcă norme de ordine publică, excepția este *absolută*, iar admiterea sa împiedică soluționarea

pe fond a cererii, instanța dezinvestindu-se fără a analiza temeinicia pretenției (efect *peremptoriu*).

60. B.

Dacă dreptul de creanță este afectat de un termen suspensiv, până la împlinirea lui este amânată scadența obligației [art. 1412 alin. (1) NCC], ceea ce înseamnă că nu este îndeplinită cerința de a fi actual, analizată în cadrul condiției generale de exercitare a acțiunii civile a formulării unei pretenții.

61. B.

Pentru **variantele A. și C.**, Codul de procedură civilă prevede, la art. 440-441, calea de atac a recursului împotriva hotărârii de expedient. Condiția interesului privește folosul practic ce poate fi realizat de parte în eventualitatea admiterii căii de atac exercitate, iar, într-un astfel de caz, instanța s-a dezinvestit fără a soluționa pe fond cererea reclamantului, luând act de învoiala părților. Nu se poate prezuma că învoiala părților (inclusiv ca urmare a procedurii de mediere) ce a stat la baza hotărârii de expedient constituie dovada absolută a atingerii folosului practic urmărit prin exercitarea acțiunii. Dimpotrivă, calea de atac a recursului deschide posibilitatea părților să invoce fie neregularități ale hotărârii instanței prin care s-a luat act de învoială (nesemnarea minutei, judecarea în ședință nepublică etc.), fie încălcarea cerințelor de formă ale tranzacției sau acordului de mediere (spre exemplu, încheierea lor de către un mandatar fără drept de a îndeplini acte de dispoziție în cauză). Cum în variantele de răspuns nu se indică în concret motivul de nulitate, se aplică regula că reclamantul căruia nu i s-a soluționat pe fond cererea cu care a investit instanța justifică un interes pentru a obține o judecată pe fond.

Varianta B. este corectă, deoarece excepția lipsei calității procesuale active, în cazul admiterii, ar fi avut ca efect respingerea acțiunii reclamantului. Prin urmare, încheierea interlocutorie prin care a fost respinsă excepția îi este favorabilă reclamantului, acesta nejustificând un interes în formularea căii de atac, indiferent de soluția dată pe fond cererii sale.

62. B.

Potrivit art. 160 alin. (3) NCPC, în lipsa părții nelegal citate, neregularitatea privind procedura de citare a acestora poate fi invocată și de celelalte părți ori din oficiu, însă numai la termenul la care ea s-a produs. Interesul reclamantului în invocarea nelegalei citări a pârâtului constă în obținerea unei hotărâri pronunțate în condiții de deplină regularitate procedurală. Invocarea de către pârât a nelegalei sale citări în calea de atac împotriva hotărârii pronunțate de instanță la ultimul termen ar avea ca efect anularea acesteia. Instanța nu poate hotărî asupra unei cereri decât după citarea sau înfățișarea părților, dacă legea nu prevede altfel [art. 14 alin. (1) NCPC], așadar, indiferent de soluția ce urmează a fi pronunțată în cauză.

63. B.

Pentru **varianta A.**, a se vedea art. 33 NCPC. Interesul este născut și actual cât timp clauzele abuzive produc efecte negative în patrimoniul reclamantului

(spre exemplu, plata unor sume de bani care nu ar fi datorate), nefiind necesar ca acesta să ajungă în situația de a înregistra restanțe la plata creditului.

Pentru **varianta B.**, a se vedea art. 39 și art. 412 alin. (1) pct. 1 NCPC.

Variantă C. este greșită, deoarece acțiunea în constatarea nulității este o acțiune în realizare, nefiind incident cazul de inadmisibilitate prevăzut de art. 35 NCPC.

64. B.

Condițiile de exercitare a acțiunii civile trebuie dovedite de autorul acesteia, astfel că reclamantul trebuie să dovedească atât propria calitate procesuală activă, cât și calitatea procesuală pasivă a pârâtului. Unele condiții generale de exercitare a acțiunii pot fi dovedite și ulterior învestirii instanței, chiar dacă, la momentul înregistrării cererii, aceasta prezenta lipsuri. Spre exemplu, conform art. 57 alin. (5) NCPC, când cererea de chemare în judecată a fost formulată de o parte lipsită de capacitate de exercițiu, instanța va acorda un termen pentru confirmarea ei. Numai dacă actul nu este confirmat, se va dispune anularea lui.

65. B.

Variantă A. privește un caz de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată, iar **varianta C.** un caz de admitere pe fond a acesteia, lipsa motivării fiind o chestiune ce ține de forma hotărârii (cu titlu de excepție, potrivit art. 927 NCPC), iar nu de dezlegarea dată raportului juridic dedus judecării prin dispozitivul acesteia.

Variantă B. este corectă, deoarece instanța se dezinvestește în baza unei excepții peremptorii, fără a mai cerceta cauza în fond.

66. A.; B.

În conformitate cu prevederile art. 35 NCPC, cererea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege. Acțiunea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept este imprescriptibilă, potrivit art. 2502 alin. (2) pct. 2 NCC.

67. A.

Contestația la executare este o acțiune (cerere) în realizare, însă poate fi formulată numai după începerea executării silită, astfel că, anterior acestui moment, cel în favoarea căruia curge prescripția dreptului de a obține executarea silită poate formula o acțiune (cerere) în constatare, **varianta A.** fiind corectă.

Variantă B. este greșită, deoarece reclamantul are calitatea de proprietar neposesor, iar pârâtul de posesor neproprietar, un astfel de conflict juridic urmând a fi soluționat pe calea unei acțiuni în revendicare. Având la dispoziție o acțiune în realizare, reclamantul nu poate formula o acțiune în constatare.

Variantă C. este greșită, deoarece ulterior hotărârii definitive privind accesiunea imobiliară, în patrimoniul constructorului de bună-credință se naște un drept de creanță, calea procesuală prin care își poate valorifica acest drept fiind cea a unei acțiuni în pretenții. Având la dispoziție o acțiune în realizare, reclamantul nu poate formula o acțiune în constatare.